

Zitting 1999-2000

23 december 1999

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, MEDIA EN SPORT

Vraag om uitleg van de heer Dany Vandebossche tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de noodzaak tot federaal overleg in verband met de uitvoeringsbesluiten betreffende de wet op de Bewakingsondernemingen

Vraag om uitleg van de heer Julien Librecht tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de problemen bij de zelfstandige boekhandels en de idee van een vaste boekenprijs

Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de toepassing van het decreet van 19 juni 1978 betreffende het Nederlandstalige openbare bibliotheekwerk

Commissie voor Cultuur, Media en Sport

Donderdag 23 december 1999

VOORZITTER : De heer Jos Stassen

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.32 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Dany Vandenbossche tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de noodzaak tot federaal overleg in verband met de uitvoeringsbesluiten betreffende de wet op de bewakingsondernemingen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vandenbossche tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de noodzaak tot federaal overleg in verband met de uitvoeringsbesluiten betreffende de wet op de bewakingsondernemingen.

De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het werd me hier al gevraagd : wat heeft de bewakingswet te maken met cultuur ? Sedert juni 1999 hebben die twee met elkaar te maken doordat de wet er in juni een vijfde hoofdstuk bij kreeg onder de titel 'Sociale Controle'. In het wereldje noemt men dat de portierswet. Men wil proberen de sector van de portiers te reglementeren.

Door de reglementering op de sociale controle in publiek toegankelijke plaatsen – evenementen dus – heeft men de evenementen zelf geregeld. Het gaat dan om concerten, fuiven en dergelijke. Tegenwoordig voorziet men zelfs op kleine fuiven in een soort van ordedienst. Dat is een slechte term, maar hij benadert wel de inhoudelijke betekenis. Dat valt allemaal onder diezelfde wet die van kracht is sedert november.

Er is in het federale parlement al herhaaldelijk over geïnterpelleerd en vragen over gesteld. De sector is niet zozeer tegen deze wet, maar dat vijfde hoofdstuk regelt alle soorten van toezicht. Dat geldt dus zowel voor Torhout/Werchter, het Beach Festival en Flanders Expo als voor kleinere fuiven.

Ik wil het niet echt over de wet hebben, want de uitvoeringsbesluiten zijn nog in de maak. Een van de discussiepunten in de sector is de opleidingsvereiste. Het personeel van de bewakingsondernemingen moet een opleiding volgen : 120 uur basisopleiding en 48 uur gespecialiseerde opleiding. Men heeft terecht geprobeerd het werk en de sector van de portiers te reglementeren, maar men heeft ook de organisaties aangepakt waar enkel vrijwilligers aan evenementenbewaking doen. Organisaties die op vrijwilligers draaien kunnen zo een opleiding niet betalen. Een zevental organisaties hebben zich intussen verenigd in een Platform Evenementensteward Organisaties, het PEO. Als de opleiding in een uitvoeringsbesluit wordt gegoten, kampen ze met een reëel probleem. Volgens de jongste berichten zou het aantal uren intussen naar omlaag zijn gebracht, maar dat KB heb ik nog niet gezien. De jeugdhuisen zijn intussen ook op de hoogte en zullen zich ook organiseren. En hier zit de link met cultuur.

De wet zal niet alleen gevolgen hebben op bewakingsfirma's, er zal uiteraard een tekort aan beveiligingspersoneel ontstaan. De reguliere bewakingssector ziet wel brood in zo een regeling. Vooral de kostprijs van de evenementenbeveiliging zal hoog oplopen en de bezoeker zal die kosten moeten helpen dragen. Mijn bezorgdheid is dat evenementen betaalbaar blijven en dat men niet overal geconfronteerd wordt met geüniformeerde bewaking.

Is er op dat vlak overleg gepleegd met de Vlaamse minister van Cultuur ? Heeft het departement Cultuur contact genomen met de federale overheid om te wijzen op de gevolgen van die opleiding ?

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Vandenbossche, dit onderwerp is me absoluut niet onbekend. Tot op heden bestaat geen traditie van overleg tussen de verschillende overheden over aangelegenheden met een impliciet gevolg voor jongeren. Dat was zelfs amper het geval voor Vlaamse bevoegdheden, denk maar aan het bosdecreet. We moeten daar aandacht voor hebben.

Ik wil snel een gesprek met de federale ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken om een aantal zaken aan te kaarten, waaronder deze bewakingswet. Momenteel zijn we de verschillende thema's aan het bundelen. Het initiatief zal van de Vlaamse regering moeten komen, omdat we nog nooit geraadpleegd werden door de federale overheid.

Om dergelijke troubleshooting in de toekomst te vermijden wil ik een volwaardig jeugdbeleidsplan opstellen. Het plan moet verder gaan dan de jeugdwerk-benadering die voorbijgaat aan de effecten op jeugd in andere domeinen. Volgens mij zijn er inderdaad nog geen uitvoeringsbesluiten verschenen. Vandaag vertrekt een brief naar de federale ministers. Het overleg zou in januari moeten plaatsvinden. Ik deel uw bezorgdheid over het vrijwilligerswerk en de eventuele aanwezigheid van geüniformeerde bewakers op fuiven en feesten.

De voorzitter : De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche : Het antwoord van de minister voldoet. Bij het opstellen van de portierswet heeft men een sector getroffen die men niet wou treffen. Men zou kunnen nadenken over een jongereneffectenrapport.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Julien Librecht tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de problemen bij de zelfstandige boekhandels en de idee van een vaste boekenprijs

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Librecht tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huis-

vesting en Brusselse Aangelegenheden, over de problemen bij de zelfstandige boekhandels en de idee van een vaste boekenprijs.

De heer Librecht heeft het woord.

De heer Julien Librecht : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, er is al heel wat beroering geweest over dit thema. Commissies in binnen- en buitenland hebben er zich over gebogen. Gemeenschapsministers en Vlaamse regeringen hebben er besprekingen aan gewijd. Twee adviesorganen voor het boek, de Nederlandstalige Commissie voor het Boek en het Franstalige Conseil du Livre hebben zich meermaals uitgesproken voor een vaste boekenprijs. Senator Caluwé heeft een wetsvoorstel terzake ingediend met amendementen van de heer Hordies. De heer Suykerbuyk heeft daar ook vragen over gesteld. De nieuwe minister heeft op de Boekenbeurs verklaard dat hij iets zou ondernemen.

De vaste boekenprijs is een geanimeerd gegeven. De boekvakorganisaties worden er heftig door bewogen. De politieke wereld schuift hem als een heet hangijzer voor zich uit. De Europese bewindslieden beschouwen hem ten eerste als een obstakel voor de vrije concurrentie. Toch werken de vakorganisaties steeds ijveriger aan nieuwe en andere prijsbindingen. En toch worden er steeds nauwkeuriger omschrijvingen opgesteld over de doelstellingen. En toch weerklinkt er een steeds meer valabele argumentatie pro en contra. En toch redigeert men steeds nauwkeuriger effectenanalyses. En toch stelt men concreet geformuleerde alternatieven voor.

Meestal verzanden de debatten echter in de dualiteit tussen de rigoureuze primerende toepassing van de concurrentieregels voor de interne Europese markt enerzijds, en de cultuurparagraaf anderzijds.

Intussen blijkt dat steeds meer zelfstandige boekhandels, niettegenstaande een zeer professionele inzet, niet meer in staat zijn op te tornen tegen de concurrentie. Ik denk aan Intellect te Gent, De Plukvogel te Brussel, De Nederlandse Boekhandel te Antwerpen, en de mij zeer goed bekende en heel professionele boekhandel De Kern te Aalst. Al deze kwaliteitsboekhandels verdwijnen of zijn reeds verdwenen uit een steeds verschrander boekenlandschap.

De gevoelige kortingen die door de concurrentie worden gehanteerd kunnen onmogelijk door de zelfstandige boekhandels worden toegekend. Dit is een van de grootste oorzaken van hun moeilijkhe-

Librecht

den. Zonder dringende en concrete maatregelen terzake lijkt de rol van de traditionele, onafhankelijke kwaliteitsboekhandel uitgespeeld. Het modern koopgedrag van het individu laat zich leiden door de diverse kanalen van de concentratiehandel: de boekhandelketens, het internet, en de rechtstreekse leveringen aan scholen, bibliotheken en bedrijven.

Mijns inziens is er dringend nood aan meer aandacht op een breder vlak. Het gaat immers om een wezenlijk deel van onze Vlaamse cultuur. Er zou zich een belangrijke kentering voordoen door te zorgen voor eenzelfde economische fundament van waarop de boekhandels elk in hun commerciële diversiteit op een eerlijke manier met elkaar kunnen concurreren. Het meest rechtvaardige en aangewezen middel zou het invoeren van een vaste boekenprijs zijn.

Mijnheer de minister, ik besef dat dit een moeilijk onderdeel van de politieke besluitvorming is. Ik ken de diverse regelingen en doelstellingen, de argumenten pro en contra, de effecten van de vrije prijszetting op de boekenmarkt, de alternatieven en de toestand in de meeste Europese landen. Ik besef dat die voor u een kluwen moeten vormen waarbij u voortdurend wordt geconfronteerd met zeer tegenstrijdige raakpunten. Toch is het de moeite waard om politieke aandacht aan dit thema te besteden.

In het licht van deze bedenkingen stel ik de volgende vragen. Ten eerste, hoe staat u tegenover het principe van een vaste boekenprijs? Ten tweede, welke concrete maatregelen zou u eventueel treffen? Ten derde, welke timing zou u opleggen?

Daarnaast heb ik nog twee vragen als toets voor een concrete Europese verhouding terzake. Carlo Van Baelen schreef immers: 'Nieuwsgierig wordt ook uitgekeken naar de toepassing van artikel 128 van het Verdrag van Maastricht.' Mijnheer de minister, heeft de Europese Commissie na haar klacht bij het Europees Hof van Justitie tegen de bestaande Duits-Oostenrijkse overeenkomst al een rapport over het gevraagd onderzoek ingediend?

De Europese Commissie aanvaardt dat een prijsbinding wordt geregeld binnen de grenzen van de lidstaten. Een aantal lidstaten wenst echter dat een vaste boekenprijs ook zou worden aanvaard in de grensoverschrijdende taalhomogene gebieden zoals Vlaanderen en Nederland. Werd al een concreet gevolg gegeven aan de informele bijeenkomst

van de Raad van Maastricht en van de Raad van ministers van Cultuur?

De voorzitter : De heer Vandembroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandembroeke : Mijnheer de minister, de vaste boekenprijs blijft een heikel punt. Ik ben echt benieuwd naar uw antwoord. Ik weet immers dat u dit dossier heel goed kent en dat u op de hoogte bent van de vele voorstellen die de CVP reeds heeft gedaan. Naast de voorstellen van de heren Suykerbuyk en Caluwé circuleren immers nog heel wat andere.

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : Mijnheer de minister, dit dossier vormt inderdaad een moeilijk punt. Het gaat echter niet over wiskunde. We moeten ons aanvragen wat goed en wat slecht is. We mogen evenmin het Europese kader wegcijferen.

In de discussie gaat het echter zelden over het belang van de consument, over de lezer. Wat doet iemand met 1000 frank in de Fnac of in een andere boekhandel? Lezen is een dure hobby. Ook ik kom af en toe in een boekhandel, en met 1000 frank kan echt niet veel worden gekocht.

De heer Librecht heeft het over de verschraving van het boekenaanbod en van de dalende aanwezigheid van boekhandels in het straatbeeld. Ook dit vormt een discussie die wordt gedomineerd door diverse invalshoeken. Het klopt dat een aantal typische boekhandels verdwijnen, maar ik stel anderzijds vast dat in een aantal gemeentes waar nooit een boekhandel bestond, de Standaard Boekhandel verschijnt. Wat is goed? Wat is slecht?

Ik pleit ervoor om het standpunt van de lezer niet uit het oog te verliezen.

De voorzitter : De heer Vermeulen heeft het woord.

De heer Jo Vermeulen : Mijnheer de minister, ik sluit me aan bij het pleidooi voor een vaste boekenprijs. 10 à 15 jaar geleden had ik het genoeg een tijdje voor de Vlaamse Vereniging ter Bevordering van het Boekwezen, de VVBB, te werken. Toen al was dit een heikel thema.

Ik was ietwat verbaasd over een opmerking die u maakte naar aanleiding van de Boekenbeurs. U stelde dat de politiek niet veel kan doen als de sector geen oplossing ziet. De sector kan geen eenslui-

Vermeulen

dend standpunt innemen omwille van de tegenstrijdige belangen. Het is bijgevolg sowieso een zaak van de overheid.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de minister, ik wil mijn voorgangers eer aandoen, die dit probleem in deze en in andere commissies, zowel op Vlaams als op federaal niveau, hebben aangekaart.

Is de vaste boekenprijs het middel om het probleem op te lossen? De heer Keulen heeft dezelfde vraag reeds gesteld. De ketens hebben immers heel wat gedaan om jongeren tot het kopen van boeken aan te moedigen. Ik spreek uit ervaring, want ik heb vier kinderen die twintigers zijn. Zij stappen veel makkelijker de Fnac binnen dan een kwaliteitsboekhandel. De sector moet mee zoeken naar een oplossing.

Het bevoegdheidsprobleem vormt echter het grootste probleem. Zelfs al zijn wij het allen eens dat de vaste boekenprijs, waarvan ik voorstander ben, de oplossing vormt, dan nog moet de minister dit op zijn lijstje voor federaal overleg zetten. Aan heel wat zaken, waarover wij het eens zijn, kunnen we jammer genoeg heel weinig doen.

De voorzitter : Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans : We moeten de argumentatie voor en tegen eens goed onder de loep nemen. We zullen niet snel een oplossing vinden. Ik hoor namen vallen van mensen die vroeger reeds standpunten hebben ingenomen, maar ondertussen zijn we reeds een achttal jaar verder. We mogen evenmin vergeten dat we het hebben over cultuur en niet over economie. We moeten ons dus de vraag stellen of we op het vlak van cultuur wel zijn gediend met een vaste boekenprijs. De discussie moet dieper gaan, en we moeten vooral oog hebben voor de lezer.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik zal eerst op de vragen van de heer Librecht antwoorden, en daarna kort ingaan op de vragen van de andere commissieleden.

Mijnheer Librecht, ik deel uw bezorgdheid over het principe van de vaste boekenprijs. Enerzijds is de vaste boekenprijs een internationaal gegeven. Op Europees vlak werden voor het beleid van de interne markt regels opgesteld tegen concurrentievervalsing. Die regels moeten uiteraard door alle lidstaten worden gerespecteerd.

Anderzijds moeten we ons inspannen om voor het boek de nodige nuances aan te brengen aan die regels. Het boek is weliswaar een commercieel-economisch goed vermits het wordt verhandeld op de markt, maar het is ontegensprekelijk ook een cultureel goed omwille van de culturele en intellectuele waarden die het wil verspreiden. Bij het verkopen van een boek gaat het immers niet om het verkopen van papier, maar om de boodschap. Ik geef toe dat lang niet alle boeken de dragers zijn van een culturele inhoud. Dit mag ons echter niet verleiden tot het maken van een selectieve en restrictieve definitie van wat een cultureel boek is.

Het is uiteraard waar dat de vaste boekenprijs niet de enige zaligmakende formule is om een boek als cultuurdrager te steunen. Er zijn ook subsidies mogelijk aan de producent, de uitgever of misschien de auteur, en aan de bemiddelaar, de boekhandelaar. Dat is trouwens het argument dat de vorige Europees Commissaris, de heer Van Miert, meermaals heeft aangehaald in zijn verzet tegen een vaste boekenprijs, alsof een dergelijk overheidsingrijpen de vrije concurrentie niet zou aantasten of beïnvloeden.

Het is de bedoeling om de vaste boekenprijs op Europees vlak als mogelijk element van cultuurbeleid toe te laten. Dit houdt niet in dat een Europese bepaling de vaste boekenprijs oplegt, wel dat een bepaling het de lidstaten mogelijk maakt om dit instrument te gebruiken zonder daarbij de basisregels van de mededinging geweld aan te doen. Dit is dus geen concurrentievervalsing, maar een bescherming van een cultureel product.

Europa moet echter Europees denken en rekening houden met de Europese realiteit. Een taalgebonden product zoals het boek mag niet worden beperkt tot de markt binnen de landsgrenzen, maar moet zich kunnen manifesteren in taalzones die de landsgrenzen overschrijden. In Europa bestaan een aantal dergelijke taalhomogene zones : Nederland-Vlaanderen, Frankrijk-Wallonië-Luxemburg, Duitsland-Oostenrijk en Engeland-Ierland. Natuurlijk worden boeken in andere talen ook in andere dan de eigen taalhomogene zones verhandeld. Het gaat echter over een heel klein percentage. De regelgeving kan trouwens worden aangepast aan

Anciaux

het argument van de cultuurbescherming of -promotie.

Indien men echter op Europees vlak wil ijveren voor een grensoverschrijdende vaste boekenprijs, dan moet men natuurlijk in de eigen lidstaat een prijsregelingssysteem totstandbrengen. In België bestaat nog steeds geen vaste boekenprijs. Dit zorgt voor ernstige problemen voor Vlaanderen in zijn relatie met Nederland, en voor Wallonië in zijn relatie met Frankrijk.

Aangezien een vaste boekenprijs in de eerste plaats een economische regeling is die verband houdt met de prijsbepaling- en concurrentiewetgeving, gaat het om een federale bevoegdheid. Een vaste boekenprijs behoort echter ook tot het cultuurbeleid, onder meer omwille van de implicaties op cultureel vlak. Het is dan ook nodig dat de beleidsverantwoordelijken op federaal en gemeenschapsniveau samen tot maatregelen komen. Er werden hiertoe reeds meerdere pogingen ondernomen in het verleden, maar zelden op afdoenbare wijze.

De tweede vraag was welke concrete maatregelen ik wil nemen. Ik wil de actieve dialoog opnieuw op gang brengen. Dit zal eerst gebeuren met de sector van het boekenvak, inclusief met het Fonds voor de Letteren. Ik wil deze zaak ook aankaarten met de bevoegde ministers van de andere gemeenschappen, om nadien gezamenlijk te overleggen met het federaal niveau. Het is dus de bedoeling eerst een akkoord te bereiken tussen de gemeenschappen en vervolgens naar het federaal niveau te trekken.

Allereerst moet worden bepaald of er nog een duidelijke behoefte bestaat aan een vaste boekenprijs. Dit is immers een zaak die door de sector moet worden gedragen. Vervolgens moet ook worden afgesproken welke formule het meest aangewezen is. In theorie zijn verschillende formules mogelijk. Men kan een horizontale of een verticale, een publiek- of privaatrechtelijke, een individuele of collectieve prijsbinding uitwerken. In Nederland werd gekozen voor een collectieve, verticale privaatrechtelijke regeling die tot 2005 gedekt wordt door een overeenkomst met het departement Economische Zaken.

Ik verheer niet dat de vaste boekenprijs in Nederland regelmatig onder druk komt te staan onder invloed van verschillende factoren zoals de concurrentiemarkt, de internationale dimensie en nieuwe technologische verkooptechnieken zoals online-

verkoop. Gelet op onze staatsstructuur en bijbehorende bevoegdheidsverdeling lijkt in België een publiekrechtelijke regeling aangewezen. Om die reden zou wellicht ook een goed contact en overleg met Frankrijk aangewezen zijn. Daar heeft men reeds jarenlang ervaring met een wettelijke regeling met invoerclausules.

In de derde vraag werd naar de timing gevraagd. Ik neem me voor om het overleg in januari 2000 opnieuw op te starten met de verschillende actoren om zo snel mogelijk met de twee gemeenschappen naar het federale niveau te stappen. Ik denk dat een van de redenen waarom men tot op heden niet tot een akkoord is gekomen, ligt in het feit dat de Vlaamse en Franse Gemeenschap niet aan hetzelfde zeel trokken en niet samen hebben onderhandeld op federaal vlak.

Wat de vierde vraag betreft, het Duitse Börsenverein en het Oostenrijkse Hauptverband – samen trouwens met het Zwitserse boekenvak – hebben een onderlinge regeling van grensoverschrijdende vaste boekenprijs, het Sammelrevers. Daarbij zou men terzijde kunnen opmerken dat Duitsland het dominante land is op het vlak van boekuitgeverijen. Op 14 januari 1998 introduceerde de Europese Commissie op aangeven van de commissaris voor het concurrentiebeleid, Karel Van Miert, een procedure tegen deze Duits-Oostenrijkse overeenkomst, op basis van de Europese mededingingsregels.

De betrokken brancheorganisaties kregen twee maanden tijd om tegen de nota te reageren. Tot een uitspraak zou volgen bleef de comfort letter van 1994 waarbij deze Duits-Oostenrijkse overeenkomst tijdelijk werd aanvaard, van kracht. De betrokken partners meenden dat ze in de procedure vrij sterk zouden staan, vermits de overeenkomst dateerde van 1993, twee jaar voor Oostenrijk tot de EU toetrad. Dergelijke regelingen krijgen pas enige rechtsbescherming zodra er door de hoogste instantie over is geoordeeld.

– *Mevrouw Mieke Van Hecke treedt als voorzitter op.*

De hele procedure sleepte aan tot 14 juli 1999. Op deze datum maakte de Commissie bekend dat ze geen einduitspraak zou doen aangezien ze ontslagnemend was. Dit betekent dat de Duitse en Oostenrijkse boekenvakorganisaties moeten onderhandelen met de opvolger van de heer Van Miert, commissaris Monti, want de grond van de klacht blijft bestaan. Deze onderhandelingen lopen momenteel nog. Voor zover bekend bij mijn administratie die

Anciaux

het dossier van de vaste boekenprijs opvolgt, willen de Duitse en Oostenrijkse vakorganisaties een privaatrechtelijke regeling opmaken voor een vaste boekenprijs. Ze willen dit elk in eigen land doen, maar met een clause over wederinvoer, een reïmportclause naar het Franse model, dat overigens een publiekrechtelijke regeling kent, de zogenaamde wet-Jack Lang.

Het is niet onbelangrijk te vermelden dat mijn Franse collega voor Cultuur, minister Trautmann, tijdens het Franse voorzitterschap van de EU in het najaar 2000 de vaste boekenprijs op de agenda wil zetten om een Europese regeling af te dwingen, van wat kan en niet kan, indien men een vaste boekenprijs instelt. Frankrijk wil uiteraard ook de modaliteiten voor een grensoverschrijding aan de orde stellen. Ik heb hierover reeds een gesprek gevoerd met minister Trautmann. Ik heb haar mijn steun toegezegd.

Aanvullend kan ik meedelen dat Nederland, dat een privaatrechtelijke regeling voor een vaste boekenprijs heeft, sinds april 1998 eveneens een klacht kreeg van de Commissie. In een mededeling van september 1999 werd het dossier gesloten met als resultaat dat de vaste boekenprijs kan worden behouden, maar dat de grensoverschrijdende regeling moet worden geschrapt. Dit betekent dat in Nederland geen vaste boekenprijs meer geldt voor vreemdtalige boeken. Het boekenvak vindt dit niet zo erg. De prangende situatie tussen Vlaanderen en Nederland blijft evenwel voortduren, aangezien in België geen vaste boekenprijs bestaat. Begin november heb ik de problematiek van de grensoverschrijdende taalhomogene gebieden aangekaart op de Europese ministerraad over cultuur. Ik heb de nodige steun gekregen van een aantal andere landen die in dezelfde situatie verkeren. De Europees Commissaris heeft me plechtig beloofd dit te zullen onderzoeken.

Wat de vijfde vraag betreft, wil ik ter verduidelijking meedelen dat het probleem van de vaste boekenprijs reeds meermaals aan de orde is geweest bij EU-besprekingen. Op 7 en 8 april 1997 stelde het Nederlandse voorzitterschap het onderwerp ter bespreking tijdens een informele bijeenkomst van de ministers van Cultuur. Deze vergadering poogde de standpunten van de lidstaten die niet unaniem voorstander zijn van een vaste boekenprijs, dichter bij elkaar te brengen.

Op 30 april 1997 verklaarde de formele Raad van de Cultuurministers zich er unaniem mee akkoord

om op basis van artikel 152 van het Unieverdrag van Maastricht, de Commissie een onderzoeksoverdracht te geven. Deze opdracht hield in na te gaan welke mogelijkheden het artikel 128, paragraaf 4, de zogenaamde cultuurparagraaf, biedt om binnen de geldende EU-regels een grensoverschrijdende boekenprijs binnen taalhomogene gebieden toe te laten. Ik wil er terloops op wijzen dat de Vlaamse regering op 29 april 1997 officieel een positief standpunt ten aanzien van de vaste boekenprijs innam.

Op 24 april 1998 stelden vertegenwoordigers van verschillende lidstaten – ook mijn administratie was vertegenwoordigd – in Wenen een memorandum op dat ertoe strekte de Commissie te wijzen op haar inconsequente houding. Het gevraagde onderzoeksrapport werd immers niet voorgelegd, terwijl de Commissie op 14 januari van datzelfde jaar een procedure inleidde tegen het Duits-Oostenrijks Sammelrevers. Dit memorandum werd tijdens de Raad van Cultuurministers van 28 mei 1998 voorgelegd.

Ondertussen is de bewuste studie die door de Commissie werd uitbesteed aan de onderzoeksinstituten Euromonitor, in oktober 1998 uitgebracht. Enerzijds geeft ze een uitgebreide analyse van de situatie per lidstaat. Anderzijds geeft ze een conclusie die niet erg positief uitvalt voor de cultuurargumentatie over een vaste boekenprijs. Er moet aan worden toegevoegd dat zowel de analyse als de conclusies door de verschillende lidstaten omstreden werden, zodat men eigenlijk nog steeds niet kan gewagen van een vaststaande conclusie over dit agendapunt.

Intussen heeft de Commissie naar aanleiding van de concrete gevallen van de Duits-Oostenrijkse en van de Nederlandse kwestie in een brief meegedeeld dat ze de vaste boekenprijs binnen de lidstaten kan aanvaarden, op voorwaarde dat die niet strijdig is met de mededingingsregels die gelden voor de interne markt. Tegelijk is ze bereid de bepalingen voor grensoverschrijding of voor reïmport geval per geval te onderzoeken. Ik vind dit positief.

Op 8 februari dit jaar heeft de Europese Raad van de ministers van Cultuur en Audiovisuele Zaken een resolutie goedgekeurd die ertoe strekt voor de concurrentieregels ook rekening te houden met de specificiteit van de boekenmarkt en met het boek als cultuurproduct. In een verklaring heeft de Commissie bevestigd dat ze daar rekening mee zal houden. Ze verklaart echter eveneens dat ze geen afstand wil doen van haar prerogatieven, met name het initiatiefrecht inzake concurrentieregels.

Anciaux

Dit is de toestand tot vandaag, maar zoals reeds werd vermeld wil de Franse minister van Cultuur, mevrouw Trautmann, tijdens het voorzitterschap van haar land volgend jaar, de vaste boekenprijs ten gronde aan de orde stellen.

Ik beseft dat de vaste boekenprijs niet de enige oplossing is om de problematiek van de kwaliteitsvolle boekhandels en het kwaliteitsvol letterenbeleid op te vangen. Ik blijf er echter bij dat de problematiek van de vaste boekenprijs een zeer belangrijk element is. Het elkaar kapot concurreren, zoals vandaag gebeurt, is absoluut niet in het voordeel van een kwalitatief aanbod. Dit betekent niet dat ik een uitspraak doe pro of contra Standaardboekhandels. Op sommige plaatsen, waar geen andere boekhandels meer zijn, mogen we heel blij zijn dat er een Standaardboekhandel is.

Anderzijds wordt kwaliteit ook niet enkel gegarandeerd door populaire boekhandels. Het aanbod verschilt er zeer sterk met de voorbeelden die de interpellant daarnet heeft genoemd, waar men met liefde en kennis werkt en er een immens aanbod aan boeken is. Volgens mij heeft dit te maken met democratie an sich. De facto kan men een georganiseerde censuur opleggen indien alle boekhandels in het bezit zijn van enkele ketens.

De problematiek van de boekhandels moet nog op andere terreinen worden opgevangen. Mevrouw Van Hecke, ik beseft dat dit een federale aangelegenheid is, maar toch zijn er een aantal zaken die we onmiddellijk kunnen doen. We kunnen bijvoorbeeld de Europese aanbestedingen anders invullen door niet enkel het prijs criterium te hanteren, maar ook de kwaliteit van de begeleiding, de nazorg en opvolging. Hierdoor komen ook de kleinere of kwaliteitsvolle boekhandels in aanmerking om mee te dingen voor de openbare aanbestedingen van bibliotheken. We hebben hierover reeds een omzendbrief voorbereid.

Mijnheer Vermeulen, mijn enige opmerking aan de sector is dat dit probleem slechts kan worden opgelost indien de sector daartoe bereid is. We moeten onze verantwoordelijkheid nemen. Het was me niet altijd zo duidelijk of de sector unaniem hetzelfde dacht. Er zijn dus tegengestelde belangen. Het is dus niet alleen een probleem van de overheid.

Ik wil hier verder aan werken, ook op Europees vlak. Ik zie het voorzitterschap van mijn Franse

collega, en nadien van onszelf, als een positieve invloed. Via overleg met de sector en met de Franse Gemeenschap kunnen we op een veel slagvaardiger manier naar de federale overheid stappen.

De heer Julien Librecht : Uw belofte voor een nieuwe actieve dialoog doet me het meest plezier. Uit de diverse alternatieven en wetgevingen in andere landen zouden we tot een zinnige benadering en besluiten kunnen komen.

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : De argumentatie van de minister overtuigt me niet. Ik pleit ervoor de discussie niet zo emotioneel te voeren. Het wordt bijna een keuze tussen verfijning en barbarij. De zelfstandige boekhandel krijgt snel het predikaat kwaliteit opgeplakt, terwijl de ketens even goed werken. Ze hebben evenzeer professionaliteit ontwikkeld. Een bestelling is bijvoorbeeld op twee of drie dagen rond.

Laten we de optelsom maken van de Vlaams boekhandels en het aantal vergelijken met twintig jaar geleden. Ik denk dat we vandaag verder staan. We mogen het belang van de lezer niet uit het oog verliezen.

De voorzitter : De heer Vandembroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandembroeke : Mijnheer de minister, u kijkt nogal optimistisch naar de toekomst. Ik wil u waarschuwen dat uw voorgangers dit standpunt de voorbije jaren al hebben verdedigd en uitgeprobeerd. Minister Martens had afspraken met de Franstaligen om dit zowel op federaal als op Europees niveau door te zetten. Het blokkeert echter altijd opnieuw. De federale minister van Economische Zaken beschouwt dit niet als een cultureel, maar als een economisch gegeven en de Europese Commissie ziet dit altijd als concurrentievervalsing. We moeten dit zien uit te klaren binnen onze eigen bevoegdheden.

Minister Bert Anciaux : Inderdaad, mijnheer Keulen, we moeten dit niet op emotionele gronden bespreken, maar op basis van stevige debatten en inzicht. Ik ben het niet eens met uw analyse, maar dat mag best, want dat brengt dynamiek in de zaak.

U hebt niet helemaal ongelijk, mijnheer Vandembroeke, maar laten we het toch op twee manieren

Anciaux

proberen. We mogen niet laten liggen wat we binnen onze eigen bevoegdheden kunnen realiseren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jef Van Looy tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de Kempense noord-zuid-as en de eventuele doorsnijding van beschermde landschappen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Looy tot de heer Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de Kempense noord-zuid-as en de eventuele doorsnijding van beschermde landschappen.

De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik diende mijn vraag al een hele tijd geleden in, maar ze werd om verschillende redenen altijd uitgesteld. Intussen lazen we in de krant dat de minister een MER-studie heeft laten uitvoeren. Hij heeft een alternatief tracé uitgetekend omdat het gewestplantracé rakelings langs het natuurgebied de Zegge zou scheren. Dat scheren gebeurt op 1,6 kilometer afstand, mijnheer de minister.

Het cruciale punt zit volgens u in het Gooreind. Door dat geklasseerde landschap, een klein lapje grond van 35 hectare, loopt de noord-zuid-as over 500 meter. De weg loopt ook naast een park met een kasteeltje en enkele herenhuizen. Het is meer bos en weide dan een park, maar het zal wel mooi wonen zijn.

Kan door het klasseren van een landschap een gewestplan worden gewijzigd ? De gronden voor het tracé zijn al onteigend. Volgens artikel 12 van het decreet op de landschappen kan dit niet. 'De bescherming als landschap kan werken of handelingen die in overeenstemming zijn met de gewestplannen niet verhinderen. De bescherming als landschap kan de verwezenlijking van de gewestplannen en hun beschermingsvoorschriften niet verhinderen.' U kunt de bestemming van de gron-

den niet wijzigen, het tracé staat immers al uitgetekend op het gewestplan.

Blijkbaar weegt dat kleine stukje natuurgebied dat de weg in beslag zou nemen – we hebben het uitgetekend, het gaat om 1 hectare van de 35 – op tegen de honderd woningen in Ten Aard langs de N19. Deze bewoners maken dag en nacht zwaar verkeer mee. De N19 is bedoeld voor gemengd verkeer : goederentransport, sociaal verkeer, woon-werkverkeer, honderden fietsers. Men wil er nu enkele rotondes aanleggen om het verkeer af te remmen, maar rotondes veroorzaken ook files. Hoe moet het met de fietsers op de rotondes ?

Heel het centrum van Ten Aard is landbouwgebied, het bestrijkt 5.000 hectare. Het natuurgebied De Zegge ligt ook langs de N19. In het oosten ligt het Kempisch Domein, een zeer goed landbouwgebied. Op de N19 rijdt dagelijks veel landbouwverkeer, in de piekperiodes van zaaien en oogsten veroorzaakt dit een echte ellende.

Door de noord-zuid-as zou het verkeer verdeeld worden. Met de aanleg van het gewestplantracé zou men de twee nieuwe baanvakken kunnen gebruiken voor het doorgaande verkeer en de bestaande N19 voor het lokale verkeer. Het gedeelte van Turnhout tot Kasterlee is al vernieuwd en omvat nu vier baanvakken. Het verkeer zou dan opnieuw op twee baanvakken vallen. De ring rond Geel heeft dan weer vier baanvakken. Waar is de logica ? Wat is uw uiteindelijke beslissing, mijnheer de minister ? Hoe motiveert u die ?

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Frans De Cock : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil uitdrukkelijk pleiten voor de snelle uitvoering van de noord-zuid-as. Vooral tussen Kasterlee en Geel is dat belangrijk omwille van economische motieven en verkeers-technische redenen, omwille van de leefbaarheid en het milieu. Te lang talmen lost de problemen niet op, maar maakt ze erger. Ik pleit voor het gewestplantracé zoals de heer Van Looy, waarbij in middelen is voorzien om de Hoge Mouw te onder-tunnelen. Men moet het tracé consequent door-trekken, ook al raakt men daarmee het natuurgebied Gooreind.

Ik heb het terrein bezocht, en de aanleg lijkt me verantwoord omdat de voordelen op andere gebieden niet te onderschatten zijn. De dorpskern van Ten Aard wordt gespaard. De rechten van de bewoners zijn mijn inziens even groot als die van de natuur. Technisch en financieel gezien is het basis-

De Cock

tracé het best haalbare. De alternatieven zijn technisch ingewikkeld en veel duurder. Een omleiding langs de oostelijke kant van Geel Ten Aard is totaal uitgesloten qua verkeersleefbaarheid. Er bestaat bovendien een politieke meerderheid voor het basistracé. Ik zeg echter niet om welke meerderheid het gaat. Ik pleit voor een consequente houding, en dus voor een aansluiting op het bestaande tracé.

De voorzitter : De heer Schepens heeft het woord.

De heer Cis Schepens : Ik sluit me aan bij de vorige sprekers. Het voorgestelde tracé dat al werd gerealiseerd in onteigeningen lijkt me het meest logische. Ik heb natuurlijk alle respect voor het MER, maar als het rapport uitwijst dat het tracé niet goed is, dan moet worden onderzocht of het dorpje Ten Aard niet kan worden gespaard door de aanleg van een sleuf zoals in Boom.

De voorzitter : Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans : Mevrouw de voorzitter, ook ik meen dat we moeten onderzoeken of de sleuf financieel haalbaar is.

Ik wil er even op wijzen dat we het niet hebben over de noord-zuid-as in het algemeen, maar over de verbinding Turnhout-Geel. De noord-zuidverbinding loop in theorie immers van Tilburg tot Brussel. Met een onderzoek van de gehele as zijn we over honderd jaar nog zoet.

Ook over de verbinding Turnhout-Geel moet nog heel wat studiewerk worden verricht. De alternatieven die nu worden voorgesteld voor Ten Aard zijn belachelijk. Zelfs een leek ziet in dat het voorstel onhaalbaar is, want het tracé loopt dwars door woonzones. Ik ben het ermee eens dat een sleuf een oplossing kan bieden.

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister Johan Sauwens : Mevrouw de voorzitter, collega's, dit dossier belangt natuurlijk vooral minister Stevaert aan, want het valt voornamelijk onder zijn bevoegdheid voor Openbare Werken. Ook minister Van Mechelen, die bevoegd is voor Ruimtelijke Ordening, heeft met dit dossier te maken. Ik ben slechts onrechtstreeks bevoegd door mijn bevoegdheid voor Landschappen.

Minister Stevaert heeft me over dit dossier een vraag gesteld in een brief. Op 12 november heb ik hem teruggeschreven om het standpunt van mezelf en mijn administratie mee te delen over de eventuele doorsnijding van twee beschermde landschappen door een nieuwe weg volgens het tracé uit het gewestplan.

Ik liet hem weten dat ik de behoefte aan een omleiding rond Kasterlee om het centrum te ontlasten, ten zeerste begrijp. Ik kan akkoord gaan met de korte omleiding of het zogenaamde alternatief tracé, maar ik weiger het beschermde landschap het Gooreind onherroepelijk te laten aantasten door de aanleg van het gewestplantracé. Ik baseer me daarvoor op twee zaken : het beschermingsbesluit en het MER.

De aanleg van het gewestplantracé, met dwars doorheen het Gooreind een talud voor de brug over het Kempische kanaal, zou uiterst negatieve en onomkeerbare gevolgen hebben voor het beschermde landschap. De esthetische, historische en natuurwetenschappelijke waarden – dit zijn termen uit het decreet op de landschappen – zouden onherroepelijk worden aangetast door de ernstige vorm van versnippering in landschappelijk, ecologische en agrarisch opzicht. Het Gooreind is ongeveer 70 hectare groot, waarvan meer dan de helft uit landbouwgrond bestaat. De structuur van dit kenmerkende kleinschalig landbouwlandschap met zeer oude perceelindeling zou door het tracé worden doorbroken.

Het toelaten van deze weg zou de redenen voor de bescherming als landschap bijna volledig tenietdoen. Ik kan het tracé bijgevolg absoluut niet toelaten. Tot overmaat van ramp zou deze weg – weliswaar onrechtstreeks want een reservaat houdt niet op aan de grenspaal – een negatief effect hebben op het landschap de Zegge. Dat is een beschermd landschap dat deel uitmaakt van het gebied 'Kleine Nete en vallei met brongebieden, moerassen en heiden'. Het werd geselecteerd volgens de Europese habitat- en vogelrichtlijnen.

Volgens het MER geniet het alternatief tracé de voorkeur voor de discipline landschappen. Het korte tracé blijkt volgens het MER sowieso stukken beter te scoren dan het gewestplantracé. Volgens het rapport wordt de verkeersleefbaarheid en -veiligheid ter hoogte van de woonkern zelfs vergroot door de heraanleg van de bestaande weg in functie van het alternatief tracé. Het alternatief zal bijgevolg tot een betere situatie leiden.

Sauwens

Mijnheer Van Looy, u stelde een vraag over het RSV. Door mijn vroegere bevoegdheid voor Verkeer en Openbare Werken weet ik dat er op honderden plaatsen in Vlaanderen ongelooflijk druk verkeer aanwezig is dat onze woonkernen belast, en ik ken het probleem van lintbebouwing. In de jaren zeventig en in het begin van de jaren tachtig werd nogal ruim omgesprongen met oplossingen zoals parallelle gewestwegen en omleidingen. In het huidige RSV wordt de verbinding Turnhout-Geel, of de N19, aangeduid als een weg van primair niveau, categorie II. Dat betekent dat hoe dan ook naar oplossingen moet worden gezocht, maar dat niet alle verkeer kan worden afgeleid van de woonzones. Er is dus nood aan het ontwikkelen van technieken waarbij de leefbaarheid kan worden verhoogd door middel van aanpassingen. Die zullen waarschijnlijk veel geld kosten, maar zijn absoluut nodig. Dergelijke zaken behoren echter tot de bevoegdheden van de minister van Openbare Werken.

Mijnheer Van Looy, u hebt gelijk dat ik in de laatste fase vanuit de bevoegdheid Landschappen de bestemming van het gewestplan nooit kan herschrijven. De tracé-keuze wordt echter bepaald door een aantal inzichten die ondertussen zijn ontstaan. De natuurwetenschappelijke, esthetische en historische waarde van een landschap bepaalt mee wat kan en wat niet kan. Dit werd reeds geregeld door de wet van 1931. De uiteindelijke verantwoordelijkheid terzake ligt echter bij de minister van Openbare Werken. Hij moet de beste oplossing zoeken. Ik ga er wel mee akkoord dat we zo snel mogelijk uit de patstelling moeten geraken.

De voorzitter : De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Mijnheer de minister, ik dank u voor het eerlijk antwoord, maar ik denk dat u de situatie ter plaatse zeer slecht kent. Ik stel voor dat u eens een bezoek brengt aan het Gooreind. Dat bestaat inderdaad uit 35 hectare landbouwgrond en 35 hectare bos. De helft ervan is dus een bos en geen landschap. Ik stel voor dat u ook de omgeving eens bezoekt. U zult duizenden hectaren zien die veel mooier zijn dan het Gooreind.

Het stuk waar nu de afbouw zal worden aangelegd ter hoogte van de Hoge Mouw, is trouwens een veel waardevoller landschap dan het Gooreind. Het bestaat onder meer uit gebieden met oude kasseiwegen van 2,5 meter breed en een dubbele bomenrij, die niet werd geklasseerd. Waarom werd het Gooreind uitgekozen als geklasseerd

landschap ? De mensen in de streek vragen zich af waarom niet verder werd gekeken, en op wiens vraag het Gooreind werd geklasseerd. Ik ben ervan overtuigd dat als u de streek bezoekt, u zult kiezen voor de mensen en niet voor de zogenaamde natuur.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de toepassing van het decreet van 19 juni 1978 betreffende het Nederlandstalige openbare bibliotheekwerk

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Keulen tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de toepassing van het decreet van 19 juni 1978 betreffende het Nederlandstalige openbare bibliotheekwerk.

De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, het decreet over het bibliotheekwezen uit 1978 kan echt wel een historisch decreet worden genoemd. Het is de verdienste van de toenmalige minister van Cultuur, mevrouw De Backer. Misschien heeft ze nooit vermoed wat de effecten van haar werk zouden zijn, maar over dit onderwerp werden talrijke parlementaire vragen gesteld. Volgens de laatste gegevens beschikken 294 van de 308 gemeenten op Vlaams grondgebied over een plaatselijke openbare bibliotheek.

Sinds 1978 werd het decreet hier en daar aangepast. Zo werd Herstappe, een gemeente met 88 inwoners, vrijgesteld. Gemeenten met minder dan 8000 inwoners werd de mogelijkheid geboden om zich te verenigen met een aangrenzende gemeente. Van de 14 gemeenten die nog niet over een openbare bibliotheek beschikken, is de helft bezig met de constructie ervan. Sinds kort kan de Vlaamse regering, en met name minister Anciaux, een dwangtoezicht op de andere zeven uitoefenen.

Mijnheer de minister, voor een aantal kleine gemeenten vormt de oprichting van een bibliotheek een probleem, zelfs al werd de mogelijkheid tot vereniging geboden. Ik wil even duidelijk vermelden

Keulen

den dat ik het niet heb over de faciliteitengemeenten, want daar is het vooral een kwestie van slechte wil, niet omwille van problemen met de financiële draagkracht. Heel recent lezen we in de krant immers over de situatie in Wezembeek-Oppem. Het probleem daar heeft te maken met de verhouding tussen de Frans- en Nederlandstalige boeken.

Mijnheer de minister, omwille van de problemen waarmee de kleine gemeenten kampen, vraag ik me af of de Vlaamse Gemeenschap niet beter in de plaats treedt van de gemeenten met minder dan 5000 inwoners. De heer Browaey, die nu niet aanwezig is, is burgemeester van de destijds protestante gemeente Horebeke. Er wonen slechts 1980 mensen. De heer Browaey heeft uitgelegd dat het zelfs met de beste wil van de wereld financieel niet mogelijk is een bibliotheek op te richten, noch om zich daartoe te verenigen met een andere gemeente. De gemeente beschikt trouwens slechts over vier gemeentelijke personeelsleden.

Ik meen me te herinneren dat we in Voeren in de plaats van het gemeentebestuur zijn getreden. In Voeren had dit uiteraard te maken met de taalsituatie. Waarom kunnen we niet hetzelfde doen in gemeenten met minder dan 5000 inwoners? Voor dergelijke kleine gemeentes is elke factuur er immers één teveel.

Mijn vraag is een beetje een schot voor de boeg. Ik stel ze opdat dit aspect zou worden overwogen bij het opstellen van het nieuwe decreet. In de marge ervan moeten we het ook hebben over de deeltijdse bibliotheken. Ik denk hierbij aan de gemeente Bree. Dat is een gemeente met een centrumfunctie. Er zijn heel weinig bewoners, maar de gemeente heeft een zeer uitgebreid onderwijsaanbod. De bibliotheek van Bree wordt bijgevolg heel druk bezocht, maar is slechts deeltijds erkend.

De voorzitter : Mijnheer Keulen, u vraagt of de Vlaamse Gemeenschap in de plaats kan treden van de kleine gemeenten. Dat is echter geen oplossing, want dat zou gebeuren op kosten van de betrokken gemeenten.

De heer Marino Keulen : Het gaat slechts over een klein aantal gemeenten. Ik vraag in feite of de Vlaamse Gemeenschap de kosten wil dragen.

De voorzitter : U vraagt dus een grotere subsidie of een groter stuk ten laste van de Vlaamse Gemeenschap? In het geval van de gemeente Voeren

wordt de factuur echter aan de gemeente overgemaakt.

De heer Marino Keulen : Mevrouw de voorzitter, ik ben blij dat u me hier attent op heb gemaakt. Ik bedoel inderdaad iets anders : dat de Vlaamse Gemeenschap de kosten op zich neemt.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mevrouw de voorzitter, de vraag van de heer Keulen is inderdaad een schot voor de boeg. We kunnen vandaag immers nog geen status quaestionis maken.

Het klopt dat 14 gemeenten in het Vlaams Gewest nog niet over een erkende openbare bibliotheek beschikken. Ik zal ze even opnoemen. In de provincie Antwerpen is dat geen enkele gemeente. In Limburg zijn dat Halen en Voeren. In Oost-Vlaanderen zijn dat Horebeke, Kluisbergen en Wichelen. In Vlaams-Brabant zijn dat Beveren, Boortmeerbeek, Drogenbos, Kraainem, Linkebeek en Steenokkerzeel. In West-Vlaanderen zijn dat Lo-Reninge, Meulebeke en Vleteren.

Op zich zou het natuurlijk mogelijk zijn afwijkende bepalingen in te schrijven die bepaalde gemeenten zouden vrijstellen van de verplichting tot oprichting. Dit is inderdaad gebeurd voor de gemeente Herstappe. Aangezien deze gemeente minder dan 100 inwoners telt, zou het onverantwoord zijn geweest om hier wel de verplichting tot oprichting te handhaven. Voor andere gemeenten lijkt dit minder evident, aangezien vrijwel alle gemeenten zich intussen wel in regel hebben gesteld.

Vanuit de bevoegde administratie, afdeling Volksontwikkeling en Bibliotheken, wordt er door middel van een actieve begeleiding naar gestreefd dat alle gemeenten zich voor 1 januari 2001, de uiterste erkenningsdatum, in regel zouden stellen.

Momenteel mag worden aangenomen dat vanaf 1 januari 2000 de volgende erkenningen mogelijk zullen zijn : in Kluisbergen en Meulebeke als zelfstandige openbare bibliotheek, en in Lo-Reninge via een samenwerkingsverband met Houthulst. Gemeenten van minder dan 8.000 inwoners hebben immers de mogelijkheid zich te verenigen met een aangrenzende gemeente. Daarnaast zijn ook de gemeenten Boortmeerbeek, Steenokkerzeel en Wichelen bezig met een concreet dossier. Een erkenning zal waarschijnlijk slechts mogelijk zijn vanaf 1 januari 2001. Ook de gemeenten Bever en Vleteren zijn bezig met een samenwerkingsverband met respectievelijk de gemeenten Herne en Poperinge.

Anciaux

Concreet gezien betekent dit dat de volgende gemeenten waarschijnlijk niet zullen voldoen aan de gestelde voorwaarden in 2001 : Halen, Voeren, Horebeke, Drogenbos, Kraainem en Linkebeek.

De redenen hiervoor zijn divers en gedeeltelijk al aangehaald door de heer Keulen. De gemeente Horebeke is een kleine gemeente met iets minder dan 2.000 inwoners, verspreid over twee kernen. De gemeente is niet van plan een erkenning aan te vragen en verlangt eigenlijk dat de gemeente, net zoals de gemeente Herstappe, zou worden vrijgesteld van de verplichting een plaatselijke openbare bibliotheek op te richten.

Het bestuur hanteert hiervoor de volgende argumenten. Uitvoering geven aan het bibliotheekdecreet betekent een te grote investering in verhouding tot het beperkte aantal inwoners. Ten tweede volgt de jeugd onderwijs in Zottegem en Oudenaarde en beschikt daar over goed uitgebouwde bibliotheken waarmee Horebeke nooit zou kunnen concurreren. Ook de meeste volwassenen zijn voor diverse activiteiten op deze steden georiënteerd. Ten derde hebben de aangrenzende gemeenten geen interesse voor een eventueel samenwerkingsverband met Horebeke.

De tweede gemeente is Halen. Binnen de gemeente Halen zijn er drie gemeentelijke bibliotheken werkzaam : Halen, Loksbergen en Zelem. Voorheen werden ze erkend door de wet van 1921. Reeds sinds 1990 werd door de administratie een aantal informatieve bezoeken aan de gemeente gebracht. Sindsdien is de situatie grotendeels ongewijzigd gebleven. Er is nog steeds geen initiatief genomen om de bibliotheken in functie van het bibliotheekdecreet van 1978 bij te werken. De voornaamste hinderpaal blijft de onmogelijkheid om de toekomstige hoofdbibliotheek, de gemeentelijke bibliotheek van Halen, in een aangepaste accommodatie onder te brengen. Wat in 1990 als mogelijke huisvesting voor de bibliotheek in optie werd genomen, met name de verbouwing van de voormalige cafetaria in de Sportlaan, werd niet aangehouden.

Ondertussen heeft de gemeente een project ontwikkeld dat voorziet in de realisatie van een complex naast de sporthal, namelijk de bouw van accommodatie voor de politie en het OCMW in een eerste fase en een feestzaal met bibliotheek in een tweede fase, van zodra de financiële middelen dit toelaten. Deze tweede fase zal waarschijnlijk pas na het jaar 2000 kunnen worden uitgevoerd. On-

dertussen heeft de inrichtende macht nog geen intentie om een erkenning ingevolge het bibliotheekdecreet van 1978 aan te vragen.

Een derde reeks gemeenten zijn de facilitieitengemeenten Voeren, Drogenbos, Kraainem en Linkebeek. Voor hen is de problematiek enigszins anders. In deze gemeenten zijn er momenteel geen concrete plannen voor de oprichting van een Nederlandstalige openbare bibliotheek. De de facto aanwezigheid van een Franstalige meerderheid in deze gemeenten is daar uiteraard niet vreemd aan.

In het decreet van 18 mei 1999 houdende diverse bepalingen naar aanleiding van de begroting 1999 dat momenteel door het Vlaams Parlement wordt behandeld, werd dan ook een bepaling ingeschreven om onwillige gemeenten te dwingen de wettelijke verplichting tot oprichting van een POB uit te voeren. Dit decreet is in het Belgisch Staatsblad verschenen op 30 september 1999. Daarin staat dat onwillige gemeenten verplicht kunnen worden om een POB op te richten.

Wat betekent dit concreet ? Artikel 7 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen laat de decreetgever toe een specifiek toezicht in het bibliotheekdecreet in te schrijven om het decreet volledig te kunnen realiseren.

Wat betreft het in gebreke blijven van sommige gemeenten om een erkende openbare bibliotheek op te richten, bestaat de enige realistische oplossing in een beslissing van ambtswege van de Vlaamse regering tot oprichting van een plaatselijke openbare bibliotheek op het grondgebied van de in gebreke blijvende gemeenten. Daarbij worden alle uitgaven die de toezichhoudende overheid maakt voor het oprichten en instandhouden van die bibliotheek ten laste van de onwillige gemeenten gelegd.

Tengevolge het inschrijven van de maatregel van ambtswege bij het in gebreke blijven van een gemeente om een openbare bibliotheek op te richten, moet aan de in gebreke zijnde gemeenten de kans worden geboden om alsnog aan hun verplichting te voldoen.

In 2001 zal dus moeten worden bekeken in welke mate het noodzakelijk is de dwangmaatregelen uit te voeren. Dit is vooral vanzelfsprekend voor de laatste categorie gemeenten. Voor Halen werden daarnet reeds een aantal argumenten gegeven. Persoonlijk denk ik dat het tot problemen leidt als algemeen geldt dat alle gemeenten met minder dan 2000 inwoners een vrijstelling krijgen. We moeten hier vandaag wel nog niet over beslissen.

Anciaux

Een tweede probleem werd daarnet reeds door de heer Keulen aangehaald, toen hij voorstelde dat de Vlaamse Gemeenschap voor sommige gemeenten de kosten op zich zou nemen in plaats van een dwangmaatregel op te leggen. Hier moet vandaag niet over worden beslist. We zullen nagaan wat de situatie is op het ogenblik dat die gemeenten moeten voldoen aan de decretale verplichtingen. Dit lijkt me wel een vorm van discriminatie voor gemeenten die wel de inspanning hebben geleverd. Ik vrees dat dit enige heibel kan veroorzaken. Niet dat ik daar bang voor ben, maar men moet toch enigszins rechtvaardig zijn. We zullen deze problematiek in 2001 bekijken.

Eind 2000 zullen we wellicht weten wie aan de verplichting voldoet. Het is in elk geval duidelijk dat het probleem zich slechts stelt voor een heel beperkte groep gemeenten. We zullen de zaak verder opvolgen en ervoor zorgen dat de gemeente Halen haar verantwoordelijkheid opneemt. We zullen ook nagaan wat voor Horebeke gerechtvaardigd is. Wat de vier faciliteitengemeenten betreft, begrijpt u waarschijnlijk wel dat ik niet bang ben om tot dwangmaatregelen over te gaan.

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : Mijnheer de voorzitter, ik wil een principiële opmerking maken. De wet is er voor iedereen. Ik wil hier niet aan tornen.

Ten tweede worden we geconfronteerd met een dilemma. In Horebeke is de goede wil duidelijk aanwezig. Er is geen sprake van uitstel dat tot afstel moet leiden. Men kan er gewoon geen ijzer breken met zijn handen.

Anderzijds creëert men een precedent door toe te geven. Ik denk bijvoorbeeld aan de vrije katholieke bibliotheken. Men opent op die manier de doos van Pandora. Tegelijk wil men zwijgen over dergelijke overwegingen, en voelt men zich onrechtvaardig door erover te zwijgen. Men doet sowieso altijd iemand tekort.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.59 uur.*
